
SCHEMERTIJD

Den Bosch 1944

SCHEMERTIJD

| DEN BOSCH 1944

SCHEMERTIJD Den Bosch 1944

Copyright © Pieter Nelleke

Eerste druk 2024

Foto's en documenten uit het familiearchief

Uitgeverij Mijnbestseller.nl

*ALLE RECHTEN VOORBEHOUDEN. NIETS VAN DEZE UITGAVE MAG WORDEN VERVEELVOUDIGD,
OPGESLAGEN IN EEN GEAUTOMATISEERD GEGEVENSBESTAND OF OPENBAAR GEMAAKT.*

Op pagina 109 van het boekje *De Bevrijding van 's-Hertogenbosch* (DE BOSCHBOOM 1969) las ik een ontroerend stukje geschreven door blokhoofd Foppele ('t Zand).

'EN DAN DIE ARME STUMPERDS VAN KINDEREN, KINDEREN DIE ER NOG GEEN BESEF VAN HADDEN WAT ER RONDON HEN GEBEURDE. INSTINCTIEF ZOCHTEN ZIJ DEKKING BIJ HUN OUDERS, DIE MET HUN LICHAMEN HET TERE KINDERLICHAMPJE ZOVEEL MOGELIJK TRACHTTEN TE BESCHERMEN TEGEN DE ONBARMHARTIGE PROJECTIELEN EN KOUDE.

MET GROTE VRAAGOGEN KEKEN ZIJ NAAR HUN OUDERS OP, ALS OM IN HUN OGEN TE ZIEN HOE GROOT HET GEVAAR WAS. NOOIT TEVOREN HAD HET KINDERLIJKE VERTROUWEN IN DE OUDERS ZO EEN GROTE INDRIJK OP ONS GEMAAKT EN BIJ VELEN ZULLEN ONGETWIJFELD OOK DIE MOMENTEN ONVERGETELIJK ZIJN GEWEEST.'

DEN BOSCH 1944

. Als fanatiek amateurfilmer legde mijn vader unieke beelden vast. Maar ook maakte hij notities met potlood in een blocnootje. Ik bewonder de dapperheid en de creativiteit van mijn toen nog jonge ouders. Mijn vader was jarig op 28 oktober, dus daags na de bevrijding van DEN BOSCH vierde hij zijn 39^e verjaardag! Mijn ouders trouwden op 16 oktober 1940. Ze kregen tijdens de bezetting twee kinderen. Op 11-11-1944 kwam er ook nog een derde 'bevrijdingskindje' bij: (overleden in 2008). Na de oorlog: mijn bijzondere broer (1947) en hekkensluiter 'Kruimeltje' (1948). Op de foto's en filmpjes zie je twee kleine meisjes in militaire kleding. Bij de bevrijder op schoot en op een echte jeep. (Mijn zus Tony en ik). De Canadees Jack Hazelwood was een van onze bevrijders. Afkomstig uit Brandon, Manitoba – Canada. In mijn beleving was hij de 'superheld'. Ik leerde Engelse woordjes: 'Jack, chocolate!' riep ik dan en tikte driftig op zijn borstzak. Naar aanleiding van deze anekdote wil ik nog wat delen: - In 2008 op 26 April stond het volgende stuk in de Telegraaf: 'Op onze oproep vorig jaar april - geplaatst bij een interview met een Spitfirevlieger - reageerden lezers van De Telegraaf massaal.' Ooggetuigen van de Tweede wereldoorlog. Bijzondere ooggetuigenissen van Nederlanders die de oorlog hebben meegemaakt. (Met een cd van het laatste interview met Soldaat Van Oranje.) Door Charles Sanders. Uitgeverij House of Knowledge. Mijn bijdrage aan dit boek: de pagina's 48 en 49.

Na enig zoeken en navragen kwam ik dankzij mijn jongste zus het documentje op het spoor. Vervolgens kreeg ik de kopietjes, die mijn oudste zus voor mij verzorgde. Keurig gedrukt, maar bijna onleesbaar. Ik was razend nieuwsgierig naar de inhoud. Ze deed er een briefje bij: 'Papa heeft het op twee notitieblokjes geschreven, en heeft dat later (t/m blz. 20) in een schriftje overgeschreven. Eén gedeelte zat nog met een nietje vast, andere velletjes zijn los. Ik ga ze sorteren na kopiëring...' Met potlood geschreven op - deels gelinieerd - deels ruitjespapier -. Veel teksten waren doorgestreept. Enkele losse blaadjes maakten het lastig om de volgorde te bepalen; en bijna nergens gedateerd!